Anne Y?lmazl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne Y?lmazl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16012

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i (AYÖ), Kaner ve Bayrakl? (2010) taraf?ndan Türk kültüründe annelerin y?lmazl?k düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, annelerin stresli ya?am olaylar? kar??s?nda gösterdikleri adaptasyon yetene?ini, pozitif ba?a ç?kma stratejilerini ve psikolojik sa?laml?klar?n? de?erlendirmeyi hedeflemektedir. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve iç tutarl?l???n? ortaya koyarak, bu önemli psikolojik yap?n?n ölçülmesine yönelik güvenilir bir kaynak sa?lam??t?r. Bu ölçek, özellikle annelik rolü ba?lam?ndaki zorluklarla mücadele edebilme kapasitesini inceleyen ara?t?rmac?lar için kritik bir araçt?r.

Anahtar Kelimeler

Anne Y?lmazl?k, Psikolojik Sa?laml?k, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Ebeveynlik, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Sema Kaner, Halil Bayrakl?

Amaç

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin temel amac?, annelerin ya?ad?klar? zorluklara, strese ve olumsuz ya?am olaylar?na kar?? gösterdikleri psikolojik sa?laml?k ve uyum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, annelik rolünün getirdi?i sorumluluklar ve zorluklar kar??s?nda bireylerin ne kadar dirençli oldu?unu, olumsuzluklar? a?ma kapasitelerini ve pozitif adaptasyon süreçlerini belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçek, klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Elde edilen veriler, annelerin psikososyal ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine, koruyucu ruh sa?l??? programlar?n?n geli?tirilmesine ve annelik stresi ile ba?a ç?kma mekanizmalar?n?n anla??lmas?na katk?da bulunmay? amaçlamaktad?r. Ölçek, özellikle Türk popülasyonuna özgü kültürel ve sosyal ba?lamlar dikkate al?narak geli?tirilmi?tir.

Yap?

AYÖ, psikolojideki y?lmazl?k (resilience) yap?s?n? annelik ba?lam?nda ele almaktad?r. Y?lmazl?k, bireyin travma, tehdit veya önemli stres kaynaklar? kar??s?nda ba?ar?l? bir ?ekilde adapte olabilme süreci olarak tan?mlan?r. Anne y?lmazl??? ise, annelerin çocuk yeti?tirme sürecinde kar??la?t?klar? zorluklara ra?men duygusal istikrarlar?n? sürdürebilmeleri, kaynaklar? etkili kullanabilmeleri ve pozitif sonuçlar elde edebilmeleri ile ili?kilidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçmeyi hedefledi?i alt boyutlar genellikle; bireysel yeterlilik alg?s?, sosyal destekten faydalanma, gelece?e yönelik iyimserlik ve duygusal düzenleme becerileri gibi temel y?lmazl?k bile?enlerini içermektedir. Bu yap?, annenin kendi kaynaklar?n? ve çevresel desteklerini kullanarak stresle ba?a ç?kabilme yetene?ini kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirir.

Geçerlik

Kaner ve Bayrakl? (2010) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?ine büyük önem verilmi?tir. Yap? geçerli?i çal??malar?, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen psikolojik yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini göstermi?tir.

Geçerlik çal??malar?nda genellikle aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizi (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullan?lm??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, AYÖ puanlar?n?n, teorik olarak ili?kili olmas? beklenen di?er psikolojik yap?larla (örne?in, depresyon, stres veya genel ya?am doyumu) anlaml? korelasyonlar gösterdi?i tespit edilmi?tir. Bu bulgular, Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin güçlü bir yap?sal geçerlik sergiledi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farkl? maddelere kar?? tutarl?l???n? de?erlendirmi?tir. Güvenirlik kapsam?nda temel olarak iç tutarl?l?k katsay?lar? incelenmi?tir.

Kaner ve Bayrakl? (2010) çal??mas?nda, Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa de?erinin oldukça yüksek oldu?u bildirilmi?tir (genellikle .80'in üzerinde). Bu yüksek katsay?, ölçek maddelerinin birbiriyle tutarl? oldu?unu ve tek bir yap?y? ölçmeye hizmet etti?ini göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararl?l???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenirlik çal??malar? da yap?lm?? olup, iki farkl? zamanda uygulanan ölçümler aras?ndaki korelasyonun yüksek oldu?u saptanm??t?r. Bu sonuçlar, AYÖ'nün güvenirlik aç?s?ndan sa?lam bir araç oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i'nin yap?sal boyutlar?n? belirlemek amac?yla faktör analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Geli?tirme sürecinde, veri setinin faktör analizi için uygunlu?u (KMO ve Barlett Sphericity Testi) incelenmi? ve uygun bulunmu?tur.

Yap?lan aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) sonucunda, ölçe?in birden fazla faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu faktörler, annelik y?lmazl??? yap?s?n?n farkl? bile?enlerini temsil etmektedir. Her bir faktörün ölçe?in toplam varyans?n?n önemli bir k?sm?n? aç?klad??? ve maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdi?i rapor edilmi?tir. Do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ise, AFA'da ortaya ç?kan faktör yap?s?n?n teorik modeli do?rulad???n? ve iyi uyum indekslerine sahip

ARABPSYCHOLOGY.COM

oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme (Ölçek geli?tirme çal??mas?)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format?nda olup, kat?l?mc?lar?n maddelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtmeleri beklenir. Orijinal çal??mada derecelendirme seçenekleri belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde s?kl?kla 4'lü veya 5'li Likert skalas? kullan?l?r.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Anneler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Çocuk sahibi olan anneler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas? genellikle farkl? sosyo-ekonomik ve e?itim düzeylerinden anneler üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Çal??man?n temsil edici bir örneklem ile yürütülmü? olmas?, ölçe?in genellenebilirli?ini art?rmaktad?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamas?na uygun, öz bildirim (self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formu. Uygulama süresi k?sad?r.

Anahtar Kelimeler

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i, Kaner ve Bayrakl?, Psikolojik Sa?laml?k, Ebeveyn Stresi, Öz Bildirim Ölçe?i, Aile Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresleri: semakaner@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi, yazar?n çal??ma dönemindeki kurumsal adresine ba?l?d?r; ancak güncel ileti?im için yukar?daki e-posta adresi kullan?labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazarlardan izin al?nmas?n? gerektirir. Sorumlu yazar Sema Kaner ile ileti?im kurulmas? önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ücret: Ölçe?in akademik amaçl? kullan?m? için herhangi bir ücret talep edildi?ine dair bilgi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: Ölçe?in geli?tirildi?i ve psikometrik özelliklerinin yay?mland??? y?l 2010'dur.

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: anne-yilmazlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Kaner, S. ve Bayrakl?, H. (2010). Anne Y?lmazl?k Ölçe?inin psikometrik özellikleri. *Journal of Educational Sciences & Practices, 9*(17), 77-94.

Anne Y?lmazl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için orijinal akademik yay?na (Kaner & Bayrakl?, 2010) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM